

Nyhedsbrev

April 2017

22. årgang

Nr. 2

Indhold

Kalender, side 1	Generalforsamlingen, side 2
Beretning for året 2016, side 2	Mindeord, side 4
En vintersejlads, side: 4	Sejlads med vikingskib i Grønland, side: 5
Fra et medlem i Lauget, side: 6	Fra <i>Historien om Danmark</i> , #2, side: 7
Navne og adresser, side 7	Næste nyhedsbrev, side 7

Kalender

Åbent hus på Lindeværftet

Der er åbent på Lindeværftet fra tirsdage og lørdage fra påske til efterårsferien, samt daglig i uge 29, 30 og 31 i alt 79 dage. Det vil sige, at vi skal bruge 158 frivillig dage blandt medlemmerne.

Såfremt du endnu ikke har meldt dig kan du skrive på listen på Lindeværftet eller skrive en mail til pr@hjortspring.dk.

Vi glæder os til at se dig.

Sejladser sommeren 2017

For at udbrede kendskabet til Hjortspringbåden, har vi valgt at lave 5 sejladser fra Dyvig i sommeren 2017.

Sejladserne er planlagt til tirsdag aften i ugerne 22, 24, 26, 28 og 32.

Afgang fra Lindeværftet kl. 17:30, hvis vejret tillader.

Er du interesseret i at sejle med, så mød op, nye medlemmer er meget velkomne.

Tilmelding pr mail: pr@hjortspring.dk.

Påskeudstilling og påskeåbent

Torsdag den 13. til mandag den 17. april fra kl. 13 til 17.

Sommeråbning fra tirsdag den 18. april til og med 21. oktober

Tirsdage fra kl. 14 til 21 og lørdage fra kl. 14 til 17.

Sommerferieåbent ugerne 29-30-31

Alle dage fra kl. 14 til 17.

September

Medlemsmøde, ikke planlagt.

September, lørdag den 9.

Als Fjord dag.

Efterårsferieåbent 14. - 21. oktober

Alle dage fra kl. 14 til 17.

Oktober lørdag og søndag, d. 21. - 22.

Husflidsudstilling på Sønderborg Slot.

December mandag d. 4.

Medlemsmøde – Gule Ærter

Generalforsamlingen mandag den 6. marts 2017

Dagsorden

1. Valg af dirigent. H.P. Rasmussen blev valgt.
2. Formandens beretning. (se nedenfor) blev godkendt.
3. Fremlæggelse af regnskab, som blev godkendt.
4. Behandling af indkomne forslag: Ingen forslag var indkommet.
5. Valg af bestyrelsesmedlemmer iht. §4. Valgt blev:
 - Arne Lhjungmann Pedersen.
 - Charlotte Jervelund.
 - Ib Stolberg-Rohr.
6. Valg af suppleant. På valg er
 - Lis Carstensen. Genvalgt.
7. Valg af revisor. På valg er
 - Jens Herborg. Genvalgt.
8. Fremlæggelse af budget og det årlige kontingent. Kontingent er uforandret.
9. Eventuelt.

Beretning for året 2016

Påskeudstilling

I lighed med de forrige år bidrog Hjortspringbådens Laug til påskeudstillingen 2016. I år udstillede Søvang-gruppen i Lindeværftet. Den består af Elsebeth Bladt Foght, Sonja Müller Thomsen, Olga Jessen og Karen Bech. Nogle af Laugets medlemmer demonstrerede forskelligt håndværk. Antallet af besøgende var 164 voksne og 15 børn. Påskeudstillingens gæster betaler ikke entre, men vi får udbredt kendskabet til vores laug og vi får formidlet viden om Hjortspringfundet og om båden.

Bjørkebåden

Det indledende arbejde med det nye projekt bestod i at bearbejde og udspænde en mindre stamme. Erfaringen var, at det er vigtigt at sikre, at der er den rigtige godstykkeelse overalt i den udhulede stamme, hvilket ikke helt lykkedes. Ved udspændingen over varme opstod der revner i træet.

Vi har nu anskaffet en stamme, som er stor nok til den endelige udgave af båden. Arbejdet med at tildanne den er i gang.

Jubilæum

Den 3. juni var det 25 år siden, at den stiftende generalforsamling blev afholdt. Det blev fejret med et arrangement, hvor man samledes om aktiviteter på plænen foran Lindeværftet. Derefter var der middag i værftets sal. Der deltog 40 medlemmer.

Det nye rorsystem

I vinterens løb blev der udviklet et nyt rorsystem. Det blev afprøvet en tirsdag aften i begyndelsen af juni måned. Forsøget faldt heldigt ud, men der viste sig at være mulighed for et par små forbedringer, som efterfølgende blev udført. Samtidigt med, at båden var i vandet, blev det forsøgt at slæbe Tilia efter en mindre jolle med påhængsmotor. Det viste sig at være langt bedre end sidste år, hvor Tilia blev slæbt efter en stor sejl-

båd, som ikke kunne gå ind på lavt vand. Efter disse to forsøg følte vi os godt rustede til at sejle Tilia til arrangementet ved Sottrup Skov.

Alssund historiske Skibslaug

I lighed med 2015 blev der også i året 2016 afholdt et fælles træf for Hjortspringbådens Laug, Nydambådens Laug og Sebbe Als. Det foregik i lighed med sidste år ved Sottrup Skov. På grundlag af de indgåede erfaringer blev det dog besluttet kun at afholde arrangementet i to dage, nemlig i weekenden den 30. og 31. juli 2016. Foruden skibene fra de tre laug var der gæstebesøg af Freya Byrding, Dette skib er en kopi af et af skibene fra Skuldelev og er hjemmehørende i Hejlsminde. Vejret i denne weekend var pænt og Tilia fik gennemført en del sejlads med gæster, som forinden var blevet medlemmer af vort laug. Der foreligger ingen opgørelse om besøgstallet ved dette arrangement. Men det skønnes, at der var færre besøgende end der var sidste år. Der er her taget hensyn til, at det kun foregik over to dage mod fem dage sidste år. Sejladsen med Tilia til og fra Sottrup skov foregik uden problemer.

Historisk dag ved slottet

Den anden weekend i august var der i lighed med tidligere år Historisk Dag ved Nordborg Slot. Tilia var på vandet 4 gange med både gamle og nye medlemmer.

Als Fjord dagen

Dagen fandt sted lørdag den 3. september for første gang. Formålet var at vise de mange aktiviteter, som findes i området omkring Als Fjord. Da Tilia havde været i vandet flere gange i sommerens løb valgte vi at deltage på land med informationer om Tilia og om vores nye projekt: Bjørkebåden. Trods mange andre aktiviteter var der mange gæster, som besøgte vores stand og vi fik opfyldt vores formål om at udbrede kendskabet til Hjortspringfundet og båden.

Husflidsudstillingen

Husflidsudstillingen på Sønderborg slot fandt i år sted i dagene den 22. og 23. oktober. Vi udstillede stævnestykket og den lille kopi af Bjørkebåden. Desuden var der et godt udvalg af vores håndarbejde, hvoraf meget blev solgt til de mange interesserede gæster.

Gule ærter

Ved årets sidste medlemsmøde på den første mandag i december blev der traditionen tro serveret gule ærter. 50 personer deltog, hvilket er det største antal nogensinde. Det blev som sædvanligt til nogle hyggelige timer med godt samvær.

Besøg i Lindeværftet

I året 2016 har 829 personer besøgt Lindeværftet. Året før var der tale om 657, så der er tale om en pæn fremgang. En medvirkende årsag til dette er sikkert, at vi ud over at have åbent lørdage om eftermiddagen i sommersæsonen nu også har haft åbent tirsdage om eftermiddagen. Det har været muligt fordi der har været tilstrækkeligt mange medlemmer, som har været villige til at påtage sig de ekstra vagter.

Vintersejlds

I november måned fik vi en henvendelse fra Danmarks Radio om muligheden for en sejlads med Tilia. Formålet var at lave fjernsynsoptagelser, der skulle vise episoder fra oldtidens Danmark. Til dette formål havde man brug for optagelser med en kopi af et oldtidsfartøj, og valget var faldet på Tilia. Det skulle foregå i januar måned. Vi var noget forbeholdne over for udsigten til sejlads om vinteren. Men vi indvilligede i at forelægge muligheden under medlemsmødet i december, og det viste sig, at der var mange medlemmer, som syntes, at det kunne være en god ide. Valbjørn tilbød at være tovholder på projektet. Alle enkeltheder blev forhandlet på plads og sejladsen blev fastsat til at finde sted lørdag den 7. januar. Det viste sig dog, at perioden forinden var meget kold og på dagen var der is ved bredden af Dyvig. Sejladsen måtte derfor aflyses. Den næste mulighed var lørdag den 21. januar. Denne dag oprandt med det perfekte vejr til sejladsen. Forinden var DR ankommet med flere biler, der medbragte personale og skuespillere. Om morgenen blev de af vores medlemmer, som skulle sejle, samt skuespillere og statister fra DR ikklædt varme kopier af bronzealderdragter. Der blev gennemført to sejlads og DR fik nogle gode optagelser. De folk, som padlede, kunne nok holde varmen. Det var nok ikke helt tilfældet for kaptajnen, rorgænger og trommeslageren, som ikke bevægede sig nævneværdigt. Alt i alt var det for os som laugsmedlemmer en stor oplevelse. Vi har dog ingen planer om at foretage vintersejladser fremover.

Tak

Vi har i i det forløbne år deltaget i en del arrangementer og haft mange besøgende i Lindeværftet. Det har alt sammen bidraget til at udbrede kendskabet til Hjortspringfundet og båden. Det har kun kunnet lade sig gøre ved en stor indsats fra laugets medlemmer. En stor tak skal hermed lyde for det.

N. P. Fenger

PS: Regnskab, status og budget kan ses på vores [hjemmeside](#).

Mindeord over J.J. Kjær Rasmussen

Vi har mistet et engageret medlem i Hjortspringbådens Laug ved Jørgens død.

Jørgen har været med siden starten af Lauget og bygningen af Hjortspringbådens kopi, senere blev han formand for Lauget, hvor han udførte et meget stort arbejde.

Han var også med til at stifte Historisk Dag, som foregik hvert år ved Nordborg Slot.

Lauget var Jørgens et og alt, og han deltog i vores arbejdsaftener hver tirsdag, så længe han kunne. Han ringede gerne til os:” Hvis jeg nu står og vifter med tommelen, kan jeg så køre med?”, og selvfølgelig hentede vi ham så.

Jørgen og familien tænkte også på Lauget med de mange donationer ved hans bisættelse. Tak for det.

Vore tanker er hos dig og familien, Lene.

Æret være Jørgens minde.

Hjortspringbådens Laug

på bestyrelsens vegne

Sonja Madsen

En vintersejlds

I begyndelsen af november måned kom der en mail fra Danmarks Radio om, at de er i gang med at forberede en udsendelsesrække med titlen: *Historien om Danmark*. Den skal handle om udviklingen fra stenalderen frem til i dag. Til det formål har man brug for optagelser med en skibstype, som har været brugt i bronzealderen. Selv om Hjortspringbåden er fra den tidlige jernalder, er denne skibstype sikkert meget lig med de skibe, som man benyttede i bronzealderen. Vi blev derfor spurgt, om det ville være muligt at få Tilia med en besætning til at medvirke i de ønskede optagelser. Men det skulle være i januar måned. Vort første svar var ret afvisende, idet vi gjorde opmærksom på, at det på denne årstid ofte er koldt med mulighed for sne og is i Dyvig. Det var også tvivlsomt, om et tilstrækkeligt antal af vore medlemmer ville trodse årstidens kolde vejr for at søsætte og sejle båden. Men vi lovede at forelægge det for medlemmerne. Det skete ved medlemmødet først i december, og her viste det sig, at der var mange medlemmer, som syntes, at det var en spændende ide. Valbjørn påtog sig den store opgave at være tovholder for projektet og i løbet af december måned blev det hele forhandlet på plads.

Der blev aftalt to mulige dage for optagelserne. Det var lørdag den 7. januar og lørdag den 21. Den første uge i januar var det koldt med frostvejr og der dannede sig is ved bredden af Dyvig. En sejldags var derfor umulig den første af de to lørdage. I den følgende periode blev vejrudsigten studeret grundigt og viste sig positiv, da lørdag den 21. nærmede sig. I dagene forinden var alle forberedelserne gjort og fire biler fra DR var ankommet med udstyr og de medvirkende personer. Endeligt oprandt lørdag morgen. Vejret var mildt med et let skydække og næsten ingen vind, altså ideelt til formålet. Tilia blev kørt til Dyvig, søsat og fortøjet ved flydebroen ved roklubberne. Den tyske roklub havde med stor venlighed stillet sit klubhus til rådighed. Her var DR's personale travlt beskæftiget med at iklæde de medvirkende bronzealderdragter. Det viste sig, at disse dragter var ganske varme, hvilket blev værdsat under sejladserne. Derudover fik vi en let sminke i ansigtet og på hænderne, således at vi ikke så alt for vinterblege ud.

Formålet med optagelserne var at vise en handelsrejsende ved navn Birk, som ad søvejen skulle ud i verden for at udveksle varer.

Ind i mellem, at vi fik ordnet påklædningen, kunne vi iagttage, hvorledes de medvirkende fra DR, som var iført de historiske dragter, bar kurve med Birks varer ud på broen, således, at de senere kunne lastes om bord i Tilia.

Endeligt oprandt tidspunktet, hvor Tilia kunne stå ud. Svenstrup Brandværn havde søsat deres store røde

gummibåd, som er udstyret som redningsfartøj. Om bord på dette var en af fotografene fra DR med sit store kamera. Først sejlede vi frem og tilbage i det lavvandede område ved østsiden af Dyvig mellem roklubberne og Dyvig Bådelaug. Men det var næsten vindstille og det blev vurderet som forsvarligt at sejle forbi Dyvig Badehotel og hen i bugten i nordsiden af Dyvig. Op ad skrænterne var der grønne marker. Træerne strakte de nøgne grene som silhuetter op mod den vinterblege himmel. Sivene i vandkanten lyste fint op i gulbrune farver. Ind i mellem kom der et svagt solstrejf. Det var med andre ord det perfekte sceneri for DR's optagelser. Ind i mellem hørtes en ildevarslende brummen fra oven som om et stort insekt nærmede sig. Det var en drone, som optog billeder fra luften.

Foto fra optagelserne 2017-01-21, med tilladelse fra DR.

De af os, der padlede, kunne nogenlunde holde varmen i de historiske dragter, som vi var iført. Værre var det for skipperen, rorgænger og trommeslageren, som var fysisk inaktive.

Da vi havde sejlet en times tid, lagde Tilia atter til ved roklubbernes bro og vi gik i land. På plænen blev der serveret varm tomatsuppe, hvilket var meget kærkomment.

Derefter lagde Tilia atter fra til endnu en sejlads. Men til forskel fra den første sejlads var der nu en kamera-mand med sit store kamera med om bord. På den måde kunne man få optagelser, som viser, hvorledes Tilia bliver sejlet.

Til sidst havde DR fået tilstrækkeligt med optagelser. Tilia blev nu taget på land og kørt tilbage til Lindenværftet. Der blev ryddet op og vi samledes derpå alle i værftets sal, hvor der blev serveret labskovs. Det blev til et hyggeligt samvær med DR folkene, som også fik lejlighed til at se, hvad vi beskæftiger os med til dagligt.

Denne vintersejlads var en stor oplevelse for os alle, ikke mindst fordi vi var utroligt heldige med vejret. Men vi foretager næppe sejlads på denne tid af året fremover. Dertil er vintervejret for koldt og for ustadigt.

N.P. Fenger

Sejlads med vikingeskib i grønlandske farvande

Den 17 november 2016 var der et interessant foredrag i Vikingeskibsmuseet. Emnet var om sejlads med et vikingeskib i grønlandske farvande.

Der er i årenes løb oparbejdet en stor erfaring med sejlads med vikingeskibe i de skandinaviske farvande. Det har længe været kendt, at der i vikingetiden og den tidlige middelalder har været sejlads til Grønland og endda lejlighedsvist helt til Amerika. I Grønland er der fund efter den nordiske bebyggelse og de pågældende samfund har kun kunnet eksistere, hvis der har været skibsfart. Hidtil har der ikke været nogen erfaring med sejlads med vikingeskibe i de grønlandske farvande, hvor forholdene er meget forskellige fra, hvad man kender herhjemme. Vikingeskibsmuseet besluttede i 2013 at gennemføre en forsøgssejlads i de grønlandske farvande for at få praktisk erfaring med sejlads med vikingeskibe i disse farvande. Som fartøj valgte man Skjoldungen, som er en kopi af Skuldelev 6. Det oprindelige fartøj er bygget i Vestnorge som fiskefartøj med en længde på 10,6 m, bredde 2,4 m og dybgang 0,5 m. Skjoldungen kan drives med 14 årer og har et sejl på 25 m². Man valgte dette forholdsvis lille skib fordi man ville sejle mellem det, som i nordbo-tiden hed Østerbygden (I dag Nanortalik) og Vesterbygden (I dag Nuuk). Denne sejlads foregår mest indenskærs.

En sådan ekspedition kræver megen forberedelse, og det gik der 3 år med. Som et kuriosum kan nævnes, at besætningen skulle lære at skyde med riffel. Det skyldes, at man kunne forvente nærgående isbjørne, når man gjorde landgang for overnatning. Det lykkedes at finde de nødvendige midler fra fonde og Royal Arctic Line tilbød at fragte Skjoldungen gratis til og fra Grønland.

Den 2. juli 2016 var skibet klargjort i Nanortalik og man kunne begynde rejsen. Den lange strækning skulle naturligvis tilbagelægges i daglige etaper. Nogle gange gjorde man ved aftenstid landgang passende steder ved kysten og slog telte op i land. Det har man sikkert gjort på samme måde for 1000 år siden. Helt let var det ikke, for der er mellem 3 og 4 meters forskel mellem høj- og lavvande. Ved andre lejligheder lagde man til ved bygdernes flydebroer. Det var en stor lettelse i forhold til at gøre landgang ved de ubeboede kyster. Overalt blev man meget venligt modtaget af den grønlandske befolkning. Således blev besætningen et par gange inviteret med til forskellige fester.

Under foredraget blev der vist en lang række billeder af Skjoldungen i den smukke grønlandske natur. Det er ikke hensigten her at beskrive sejladsen i detaljer. I stedet for anbefales det, at man går ind på [Vikingskibsmuseets hjemmeside](http://www.vikingskibsmuseet.dk) www.vikingskibsmuseet.dk. Der efter går man videre under fanerne: Fagligt→Skibenes togter→Skjoldungen i Sydvestgrønland 2016. Der er der en film, der gengiver hele foredraget og som viser de mange flotte billeder.

En konklusion af sejladserne er, at et mindre fartøj som Skjoldungen er velegnet til indenskærs sejlads i de grønlandske farvande. Det formodes, at man for 1000 år siden har taget ballasten ud og trukket skibet på land for natten. Det kan gøres på cirka en time. Til udenskærs sejlads er et så lille skib imidlertid uegnet. Til sådanne sejlads er man formodentligt brugt større skibe i stil med Vikingskibsmuseets Ottar, som er et havgående fartøj og en kopi af Skuldelev 1. Et så stort skib er imidlertid ikke egnet til indenskærs sejlads i de grønlandske farvande.

N.P. Fenger

Fra et medlem i Hjortspringbådens Laug

Ohøj alle medlemmer

Vi, der er medlemmer af Hjortspringbådens Laug, er sikkert også medlem af andre foreninger, klubber eller samhörigheder i en eller anden form.

Egentlige foreninger (man siger, at alle Danskere er medlem af mindst 5 foreninger), frimærke- eller golf-klubber, sammenhörigheder i gaden, afdelinger på virksomheder, kusine/fætter- og skolejubilæums møder og hvad ved jeg.

Til den ende kan jeg opfordre jer hver især til at arrangere et besøg på Lindeværftet sammen med jeres bekendte / venner / kolleger på et eller andet tidspunkt i år med det formål at "forgylde" jeres samhörighed.

På Lindeværftet vil I og jeres deltagere opleve et kort foredrag, se en film på 20 min, der beskriver Hjortspringbådens bygning fra forberedelse, fældning af træer i Polen, smedning af værktøj, bygning af båden og afprøvningen. I vil se båden, opleve dens elegante linjer, studere dens mange detaljer og få svar på alle spørgsmål, der dukker op.

Formålet er naturligvis at udbrede kendskabet til vor vidunderlige båd og samtidig finansiere laugets fortsatte eksistens.

I vil vide, hvornår Lindeværftet er åbent for besøgende, (se andet steds i Nyhedsbrevet) og det er naturligvis mest bekvemt for lauget, at det sker inden for åbningstiderne. Imidlertid er det også muligt at besøge Lindeværftet uden for åbningstiden ved henvendelse til

Knud V. Valbjørn
Tlf. 74451583
knud.valbjorn@bbsyd.dk

Vi ses

K. V. Valbjørn

Navne og adresser

Formand	Åse Ditlefsen Ferrão, Stegvej 2, 6430 Nordborg, tlf. 27 50 10 68, e-mail: post@hjortspring.dk
Næstformand	Lisbeth Simonsen, Oldenorvej 6, Dyvig, 6430 Nordborg, tlf. 50 62 43 20, e-mail: naestformand@hjortspring.dk
Kasserer	Sonja Madsen, Ugebjergvej 15, 6430 Nordborg, tlf. 21 81 40 38, e-mail: kasserer@hjortspring.dk
Sekretær	Lisbeth Simonsen, Oldenorvej 6, Dyvig, 6430 Nordborg, tlf. 50 62 43 20, e-mail: naestformand@hjortspring.dk
Øvrige	Arne Lhjungmann Pedersen, Skovtoften 6, 6430 Nordborg, tlf. 26 44 48 08, e-mail: post@hjortspring.dk Charlotte Jervelund, Vesterballe 6, Brandsbøl, 6430 Nordborg, tlf. 28 15 20 68, e-mail: post@hjortspring.dk Ib Stolberg-Rohr, Blæsborg 37, 6440 Augustenborg, tlf. 40 97 74 06, e-mail: webmaster@hjortspring.dk N.P. Fenger, Søbakken 14, 6430 Nordborg, tlf. 74 45 04 30, e-mail: post@hjortspring.dk
Redaktion	Lauget, e-mail: pr@hjortspring.dk
Lindeværftet	Dyvigvej 11, Holm, 6430 Nordborg
Internet	http://www.hjortspring.dk

Næste nyhedsbrev

Det næste nyhedsbrev udsendes den 10. oktober 2017 og eventuelle indlæg skal være indsendt inden den 19. september 2017. Indlæg sendes til: Lauget, e-mail: pr@hjortspring.dk

Hej Alle medlemmer af Hjortspringbådens Laug

der modtager Nyhedsbrevet via e-mail. Vi prøve igen at spare noget porto ved ikke at sende Giro indbetalingskort på kontingentet for 2017 ud til jer. I stedet beder vi jer betale via netbank til vores konto i Sydbank **8011 – 1046480. Kontingent for 2017 er 150 kr.** Sidste betalingsdag er den 1. marts.

Påfør venligst navn på indbetaler i meddelelsesfeltet i netbank hvis du laver en indbetaling for en anden end dig selv.

Hvis du har skiftet adresse og/eller telefonnr., bedes du ligeledes angive dette i meddelelsesfeltet eller sende en e-mail til nedenstående.

Er der nogle spørgsmål er du meget velkommen til at tage kontakt til mig på Laugets mail adresse som er post@hjortspring.dk

Med venlig hilsen

Hjortspringbådens Laug
v/Kassereren Sonja Madsen

Fra Historien om Danmark, Metallernes tid

Billederne er hentet fra www.dr.dk/tv/se/historien-om-danmark/-/historien-om-danmark-metallernes-tid#!

